

Landbruks- og matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

Vår dato 11.08.14
Deres dato 27.06.14
Vår referanse JVD
Deres referanse 13/1603

Avd. dir. Cathrine Steinland

HØRING - FORSLAG TIL ENDRING AV MATLOVEN

Det vises til brev fra Landbruks- og matdepartementet av 27. juni 2014 med forslag til endring av lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv., heretter kalt matloven.

Generelle kommentarer til endringsforslaget

Da Mattilsynet ble opprettet i 2004 var dette en stor, viktig og riktig endring av matforvaltningen. Etter ti års virksomhet arbeider Mattilsynet med ny strategi fram mot 2020, og Regjeringen har tatt initiativ til en gjennomgang av organisasjonen.

NHO Mat og Landbruk støtter i all hovedsak Regjeringens initiativ og ser fram til at resultatene vil løfte matforvaltningen.

Trygg mat, god dyrevelferd, dyre- og plantehelse er viktige grunnforutsetninger i norsk matproduksjon, og grunnleggende for økt vekst og konkurransekraft i matindustrien. NHO Mat og Landbruk ønsker å beholde en status hvor Norge har en mattrygghet i verdenstoppen, og at denne forvaltes på en best mulig måte i et samarbeid mellom næringslivet og et Mattilsyn. I dette forutsettes det at Mattilsynet har rådgivning som en del av tilsynskulturen.

Matprodusentene i primærnæring og industri har ansvar for å ivareta kravene til mattrygghet, mens Mattilsynets ansvar er å føre tilsyn med at regelverket overholdes. Det er viktig at både forbruker og næringsliv har høy tiltro til Mattilsynet. NHO Mat og Landbruk mener imidlertid at dagens organisering av Mattilsynet ikke ivaretar målet om et mest mulig enhetlig, effektivt og målrettet tilsyn.

Fra Mattilsynets etablering fram til i dag har handel med mat og matråvarer økt betraktelig, med tilsvarende økt risiko for innføring av overførbare sykdommer. Beredskapsaspektet ved Mattilsynets organisering er derfor enda viktigere nå enn ved etableringen.

Regjeringen ønsker å legge til rette for en enklere, mer enhetlig og effektiv forvaltning og bedre styring med Mattilsynet, blant annet ved å fjerne den lovfestede bindingen av Mattilsynets organisering i tre forvaltningsnivåer. NHO Mat og Landbruk støtter Regjeringens vurdering, og mener at en gjennomgang av organisering er nødvendig for å styrke Mattilsynets arbeid.

Merknader til de konkrete endringsforslagene

1. Fjerning av matlovens binding av antall nivåer i Mattilsynet

En samlet norsk matindustri var i utgangspunktet skeptisk til den tredelte forvaltningsmodellen, både av hensyn til ressursbruk, men også av hensyn til muligheten for enhetlig saksbehandling. Vi er derfor positive til at man velger å redusere forvaltningsstrukturen fra tre til to ledd, og mener at dette grepet vil kunne gi en større grad av samlet, riktig kompetanse og effektivisering.

NHO Mat og Landbruk er også fornøyde med at man velger å ha *ett* klagesaksbehandlingsorgan i stedet for åtte. Dette bør medføre større grad av enhetlighet og likebehandling.

NHO Mat og Landbruk er opptatt av å sikre riktig og tilstrekkelig kompetanse i Mattilsynet, både i det "utøvende apparat" på regionnivået og på hovedkontornivå, og at man må sikre kritisk masse gjennom samlokalisering av hovedkontorets fagavdelinger.

NHO Mat og Landbruk mener det er for lite samhandling mellom avdelingene for tilsyn og regelverksutvikling. Det er viktig at den som fører tilsyn får innblikk i regelverkets bakgrunn og idé, noe som kan være avgjørende for forståelse og regelverkstolkning. Det er også viktig at regelverksutviklerne har tilgang til, og gjør bruk av, tilsynspersonellet praktiske erfaring. Vi registrerer at man i Danmark har én direktør felles for tilsynets regelverksgrupper og tilsynsgrupper, og at man gjennom dette legger til rette for større grad av overføring av kunnskap og erfaring. Modellen bør utredes i Norge.

Økt handel og gir økt krav til beredskap forutsetter en organisasjonsmodell som håndterer dette på en god og effektiv måte. NHO Mat og Landbruk anbefaler også i den sammenheng et samlokalisert hovedkontor.

Ved etableringen av en ny organisasjonsmodell for Mattilsynet forutsetter NHO Mat og Landbruk at det er Mattilsynets formål alene som er avgjørende for organisering, lokalisering og bemanning.

2. Behov for nye virkemidler ved overtredelse av regelverk

2.1. Overtredelsesgebyr

Departementet viser til at Mattilsynet over tid har sett behov for å kunne rette sanksjoner mot overtredelser som har funnet sted. Det nevnes videre at Mattilsynet kun har adgang til å ilegge tvangsmulkt i henhold til matloven. Det går ikke frem av høringsbrevet hva som er erfaringsgrunnlaget for Mattilsynets ønske om å kunne benytte overtredelsesgebyr. Så vidt NHO Mat og Landbruk er kjent med foreligger det ingen offentlig tilgjengelig rapport eller utredning som støtter Mattilsynets oppsummering. Det er heller ikke oppsummert hvilken erfaring Mattilsynet har med bruk av de ulike virkemidler som allerede nå er gitt i Matloven, som å føre tilsyn og fatte vedtak, pålegge stenging og virksomhetskarantene, samt ilegge tvangsmulkt.

Overtredelsesgebyr er en administrativ sanksjon som kan ilegges av Mattilsynets personell. Departementenes argument for innføring av dette gebyret er at det er behov for ytterligere virkemidler for å rette sanksjoner mot overtredelser som har funnet sted. Videre argumenteres det for at gebyret vil kunne spare Mattilsynet tid og kostnader

gjennom mer effektiv regelverksoppfølging og bedre etterlevelse av regelverkets krav. Det forutsettes at overtredelsene primært skal være enkle å vurdere og at de gjelder mindre alvorlige forhold.

NHO Mat og Landbruk støtter intensjonene om bedre regelverksetterlevelse, men vi er usikre på om overtredelsesgebyr er et riktig virkemiddel for å oppnå dette på nåværende tidspunkt. Vi er opptatt av at tilsynsobjektene rettssikkerhet skal kunne ivaretas i tilstrekkelig grad. Vi oppfatter overtredelsesgebyr å være et nytt og sterkt virkemiddel som stiller store krav til tilsynspersonellets kompetanse, da det vil være opp til den enkelte saksbehandler å vurdere hvorvidt overtredelse reelt sett har funnet sted, og eventuelt overtredelsens alvorlighetsgrad.

NHO Mat og Landbruk mener at innføring av overtredelsesgebyr bør utsettes, og kunne vurderes på ny når man har fått til en enhetlig og god klageenhet.

2.2. Gebyr rettet mot private

NHO Mat og Landbruk har ingen merknader til den foreslåtte endringen.

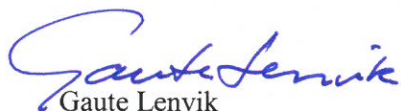
2.3. Virksomhetskarantene

NHO Mat og Landbruk har ingen merknader til den foreslåtte endringen.

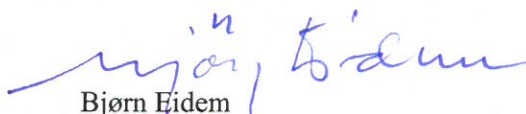
NHO Mat og Landbruk mener det er svært positivt at Regjeringen har tatt initiativ til forbedring av Mattilsynet, og stiller oss til disposisjon for eventuelle avklaringer/presiseringer.

Vennlig hilsen

NHO Mat og Landbruk

Gaute Lenvik
Adm. direktør

Bjørn Eidem
Direktør for næringspolitikk og
samfunnskontakt

Kopi: Nortura SA
Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund
TINE SA
Gartnerforbundet
Animalia